

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZESZTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Walki z polskością w Prusach Wschodnich

Skromny przyrost głosów polskich w Prusach Wschodnich, jaki wykazały ostatnie wybory do parlamentu niemieckiego, wywołał w obozie niemieckim, szczególnie wśród nacjonalistów i centrowców zrozumiałe niezadowolone, oraz postanowienie radykalnego i bezwzględnie zwalczania polskość. Postanowienie to ujawniło się też zaraz po wyborach na łamach prasy niemieckiej. „Allensteiner Volksblatt“ otwarcie wezwał ludność niemiecką do gniebienia i zwalczania Polaków, choć by pięścią żelazną, ażeby wynik wyborów sejmowych, przypadających w późnej jesieni r. b., nie wykazał ponownego przyrostu głosów polskich.

W tym i podobnym tonie zawtowała cała prasa wschodnio-pruska. Alarm, zainicjowany przez centrale Heimatsbundu i powiatowe Heimstadien, nie pozostał oczywiście bez skutku. Fantastyczne przedstawienie ludności niemieckiej „niebezpieczeństwa polskiego“ i jego skutków na polu politycznym i gospodarczym, — roznamietniło nawet spokojnie dotąd tę sprawę zapatrującą się część ludności niemieckiej, — która obecnie na równi z najagorzałszymi nacjonalistami nienawidziła wprost poczęła ludność polską. Nienawiść tę i walkę z polskością podsycają oczywiście, o ile nie otwarcie same władze i urzędy państwa — to przynajmniej wpływowi urzędnicy państwowi, nauczyciele — nawet księża katolicy, nie wykluczając członków kapituły biskupiej.

Ażeby osiągnąć wytknięty cel to jest w zupełne wyniszczenie polskość w Prusach Wschodnich, zdecydowano na poufnych zebraniach organizacji naczelnej i ich przewodników, zmianę do tymczasowego sposobu walki. Postanowiono bowiem nie wspominać w prasie o systemie pracy, o nowo-powstałych organizacjach, sukcesach pracy niemieckiej — również nie krytykować i nie zaczepiać w prasie organizacji i pracy polskiej. Natomiast na każdym miejscu i przy każdej nadarzającej się sposobności za wszelką cenę doraznie niszczyć i rozbić pracę organizacji polskich, choćby terorem, kampanje zaś prasową zareszerwować wyłącznie na okres wyborczy.

Skutki nowej tej metody pracy niemieckiej, ujawniają się też poczęły zaraz po wyborach, a gwałty i przesładowania ludności polskiej, wypadki rozbijania zebrań i zabaw polskich i zabójstwa dokonane przez jakieś niezna nie indywidualnie, mnożą się w ostatnim czasie coraz bardziej.

Na Warmii i Mazurach przesładowa nie i gniebienie ludności polskiej dosięga szczytu. W urzędach stale przedstawia się ludziom szkody, jakie ponoszą z przyznawania się do polskość. Gospodarzom i oberżystom, odważającym się dać lokal swój na zebranie lub zabawę polską, nakładają się kary, często dotkliwe. Zebrania lub zabawy polskie rozbijają nastąpił przez Heimatsdienst, często pod okiem dozoru zandarma, zbiry, jak ostatnio, w Różnowie, pow. Olsztyńskiego. W pociągach obrzuca się ludność polską mówiącą, najpospolitszymi wywskami, w kościołach nastąpiły Heimatsdienstu fałszywymi statystykami, prowokacjami i denuncjacjami wymuszają od księży w parafjach przeważnie polskich zmianę nabożeństw i kazań z krzywdą dla ludności polskiej, rugując i ośmieszając śpiew polski. — Odporniejszych Polaków wlece się za najdrobniejsze przestępstwa przed sądy pruskie, a tu im wymierza się co naj mniej dziwnie wysokie kary, podkreślając zawsze narodowość polską oskarżonego i rzekomo niebezpieczną jego dla

s. i p.
z Zawadów

WANDA MALINOWSKA

obywatelka m. Częstochowy
wdowa po b. naczelniku poczty

Opatrzona św. Sakramentami po długiej i ciężkiej cierpieniach zmarła
dn. 6 sierpnia 1924 r. przeżywszy lat 55.

Wyprowadzenie zwłok z domu przy ul. Jasnogórskiej 38a na cmentarz św. Rocha nastąpi dn. 8 b. m. o godz. 5 po poł., dnia następnego nabożeństwo żałobne w kościele św. Zygmunta. o g. 9 rano. Na śmiertne te obrzędy rodzinne, przyjaciół i znajomych zmarłej, zapraszają pozostałe w nieutulonym żalu
Dzieci.

całości państwa niemieckiego pracę jako moment obciążający.

Nie lepiej przedstawia się sprawa na Powiślu. Stosunki tamtejsze charakteryzuje najnowszy wybrzyk, jaki zaszedł w ostatnich dniach we wsi Nowym Targu pow. Sztumskiego, gdzie Niemcy napadali na zebranie młodzieży polskiej, i podczas wszczętej przez nich kłótni, zabili jedną osobę, kalecząc ciężko kilka innych.

Nowa taktyka gwałtu i terroru niemieckiego zagraża poważnie dalszemu rozwojowi pracy narodowej na terenie Prus Wschodnich. Szeręgi narodoświadomionych Polaków stawiają energicznie opór tej robocie niemieckiej. Organizacje polskie i prasa („Gazeta Olsztyńska“ i „Mazurski Przyjaciół

Ludu“) podtrzymują ducha wśród młodzieży i społeczeństwa starszego, lecz oczy wszystkich skierowują się coraz częściej w stronę Polski. Silne oparcie się o kraj oraz pomoc moralną i materialną jest wysunięciem tym posterunkom w Prusach Wschodnich, obecnie więcej niż kiedykolwiek potrzebna. — Polskość w Prusach Wschodnich ostoi się przed nawałą germanizmu i terroru tylko wtenczas, jeżeli społeczeństwo polskie żywiej, niż dotąd, zainteresuje się temi zagrożeniami terenami, a rząd polski, idąc za przykładem Niemiec, zastosuje swą politykę do Niemców w Polsce, odpowiednio do „praw, wolności i równowagi zamieszkałości“, jakimi cieszą się Polacy, zamieszkałymi w Prusach Wschodnich.

Sukces naszej policji politycznej

Aresztowanie centralnego komitetu polskiej partji komunistycznej

Warszawa. Nocy-wczorajszej udało się policji politycznej wymierzyć istotny i poważny cios akcji komunistycznej w Polsce. Mianowicie policji udało się wykryć główną redakcję odezów i broszur komunistycznych w Polsce. Znajdowała się ona w doskonale zakonserwowanym lokalu, w samym śródmieściu, w domu przy ul. Królewskiej nr. 41. Na drzwiach mieszkania wisiała tabliczka z napisem: „Redakcja Przeglądu Ekonomicznego“. Przeglad ten oczywiście nie istniał.

Gdy policja weszła do lokalu, zastała tam pięć osób, w tem jedna w roli woźnego. Ogółem aresztowano 9 osób i

skonfiskowano wiele obciążającego a bardzo ciekawego materiału. Ten udany popis policjny powinien na długo osłabić agitację komunistyczną u nas.

Warszawa. Dzienniki podają, że policja wykryła lokal konspiracyjny, w którym mieścił się Centralny komitet polskiej partji komunistycznej. Jest to mieszkanie dyrektora Banku cukrownictwa p. Mucharskiego, którego aresztowano w chwili, kiedy redagował z kilkoma komunistami odezwe nawołującą do strajku generalnego. Aresztowano około 15 osób. Skonfiskowano archiwum centralnego komitetu zawierającego obfity materiał.

Układ między Anglią a bolszewikami

Niespodzianka po „zerwanu“ — Na jakiej podstawie został zawarty układ? — Zwycięstwo stanowiska angielskiego — Układ zawarto pod naciskiem partji pracy

Wiedeń. „N. Fr. Presse“ donosi z Londynu, że podsekretarz ministerstwa spraw zagranicznych, Ponsonby, podał wzoraj Izbie gmin do wiadomości, że układ rosyjsko-angielski został zawarty o godzinie pół do czwartej po południu.

Mianowicie zawarty został układ handlowy i układ ogólny. Ponsonby doniósł dalej, że układ handlowy daje Anglii największe uprzywilejowanie w Rosji, oraz rozszerza angielskie kredyty na przedsiębiorstwa angielskie, pragnące wziąć udział w handlu między Anglią a Rosją. Układ ogólny zawiera kilka postanowień politycznych, a mianowicie rezygnację z propagandy na obszarze drugiego państwa, oraz uzna-

nie Rosji pod warunkiem przyjęcia przez nią zobowiązania z racji długów przedwojennych, oraz odszkodowania Anglików, dotkniętych nacjonalizacją przedsiębiorstw.

Jeżeli oba te układy zostaną podpisane, rząd angielski zaproponuje Izbie gmin przyjęcie ograniczonej gwarancji dla pożyczki, którejby udzielił bankierzy angielscy rządowi rosyjskiemu, jeżeli Izba gmin przyjmie układ handlowy i układ polityczny, rząd wnieśnie projekt ustawy o gwarancji dla pożyczki.

Londyn. Komunikat, donoszący o zerwaniu rokowań angielsko-sowieckich, wywołał żywą dyskusję pomiędzy Mac Donaldem i kierownikiem par-

tyj pracy, którzy nie uznali stanowiska Mac Donald'a w sprawie rosyjskich długów przedwojennych. Wobec nacisku ze strony partji pracy, Mac Donald po lecił delegacji angielskiej znaleźć podstawę do dalszych rokowań.

Rosja potęga militarna

Wiedeńska gazeta „Reichspost“ poświęca specjalny artykuł rozwojowi rosyjskiej potęgi militarnej, który to rozwój powinien być bacznie strzeżony przez odpowiednie czynniki w Polsce.

Według dziennika wiedeńskiego, sowjeti usiłują stworzyć najpotężniejszą w Europie armję i to tak pod względem siły liczebnej armji czynnej w stanie pokojowym oraz w rezerwach.

„Reichspost“ zapewnia, że Rosja dzięki ogromnemu nakładowi pieniędzy, była w stanie dostosować swój przemysł do potrzeb nowoczesnych armji.

Na stopie pokojowej armja rosyjska liczy 750.000 żołnierzy, z pośród których 600.000 należy do właściwej armji, a 150 tysięcy stanowi część korpusu, zajmującego stanowisko pośrednie pomiędzy armją a policją. Korpus ten ma zadanie granic, służbę szpiegowską, a w razie potrzeby, także używany on jest do represji wewnątrz państwa.

Armja rosyjska liczy 18 korpusów piechoty, po 3 dywizje każdy i 5 dywizji kawalerji, po 3 brygady każda. Większość tych sił skoncentrowana jest w Rosji środkowej; na granicy zachodniej i na północnym Kaukazie.

Obecnie służba czynna w armji rosyjskiej trwa dwa lata, a roczny kontyngent rekrutów wynosi 350.000 ludzi. W razie mobilizacji, Rosja ma nadzieję, iż uda się jej wystawić 6 milionów wojennego żołnierza. „Reichspost“ podkreśla oczywiście, że tej ostatniej części programu Rosja nie jest w stanie zrealizować już dzisiaj, ale za jakichś kilka lat, będzie to rzecz możliwą.

Dyscyplina w armji sowieckiej jest bardzo surowa; a środki nauczania bardzo liczne. Rosja kładzie szczególniejszy nacisk na wyćwiczenie oficerów. Osię ty czę lotnictwa, to „Reichspost“ oświadcza, że narazie Rosja posiada około 500 aeroplanów, ale przygotowuje się do zrealizowania swego programu lotniczego. Po zrealizowaniu go, posiadzie 10 tys. samo lotów.

TELEGRAMY.

Parlament angielski przeciw umowie z bolszewikami

Londyn. Wiadomość o zawarciu układu z sowietami doznała w Izbie gmin nie bardzo życzliwego przyjęcia.

Lloyd George oświadczył w imieniu liberałów, że w czasie debaty nad ratyfikacją umowy, frakcja jego wypowiedzie się prawdopodobnie przeciw układowi. Konserwatyści zapowiadają, że będą układowi energicznie zwalczać zwłaszcza sprawę ewentualnej gwarancji rządowej dla pożyczki rosyjskiej. Poseł Clyn oświadczył, że Izba nie życzy sobie podpisania układu z sowietami, dopóki premier nie wyjaśni mglistych i chaotycznych oświadczeń Ponsonby'ego.

Jak przypuszczają, Izba przyjmie do wiadomości fakt zawarcia układu, ostateczne jednak załatwienie sprawy nastąpi w czasie dyskusji nad ratyfikacją tej umowy.

„Times“ przypuszcza, że układ będzie podpisany, lecz do ratyfikacji go nie dojdzie z powodu silnej opozycji konserwatystów.

Bunt pułku sowieckiego

Berlin. Jak donoszą z Moskwy, w Elizawetpolu na Kaukazie zbuntował się pułk piechoty sowieckiej, odmawiając udziału w egzekucjach skazańców politycznych. Żołnierze zabili komisarza politycznego i wypowiedzieli posłuszeństwo swym dowódcom. Z rozkazu wyższych władz wojskowych pułk rozbrojono i rozwiązano, a żołnierzy włączono do innych pułków.

WĘGIEL

Wagonowo
Wozowo
Detalicznie

z kopalń RENARD, GRODZIEC, CZELADZ
dostarcza DOM PRZEMYSŁOWO HANDLOWY
ZDZISŁAW RYLSKI
SP. AHC.
Częstochowa, Kościuszki 49. Telefon 1-86.

HONOR

POWIEŚĆ.

— Mówiła to samo co hrabina! Ta podła!... — wyjękła z twarzą skurczonym bolesnym ospeconą tragicznie i wybiegł z pokoju w obłędzie gdzieś na drożyny polne.

Tuman mroków wypełniał pokój, gdy p. Stanisław wkładł się niepostrzeżenie do siebie i legł na wygodnym, czarnym szeszlengu w kancelarii.

Długo spoczywał bez myśli jak kłoda, aż nasunęła mu się przed oczy duża srebrna szkatułka do klejnotów, jaką Lusia miała w swem posiadaniu, odkąd ją znał. Wyjątkowo piękny, we wnętrzu połączony ten przedmiot zawsze niecił w nim męty jakichś przykrych uczuć, ile razy rzucił na niego okiem.

Gdy pewnego razu zdobył się na zapytanie Lusi, skąd ma tę szkatułkę, odrzekła lakonicznie, tonem zamykającym kwestję stanowczo: — Dostałam.

A on szamotał się w sobie, borykał, ale nie mógł wyrzucić prostego zapytania: od kogo?

Zapewne szkatułka ta należała do jakiegoś grafa, na wierzchu jej bowiem widniała cyzelowana korona hrabiowska z przesłaniami wykonaną armaturą. Na tarczy wszakże nie było herbu. Pan Stanisław widział na niej w tej

chwili ten sam herb, który figurował na żelaznej bramie wjazdowej.

Wizja szkatułki nekłała jego organizm duchowy jak trucizna, toczyła go jak stonóg.

Tymczasem zbliżała się godzina wieczerzy i przez nieznacznie uchylone drzwi dochodził szeczeń talerzy, dreptań dziewczyny służebnej, głosy dzieci, Lusi i pani Stołcmanowej, opowiadającej córce o przyjemnościach miasta. Gdy chłopiec wybiegł z pokoju ze siostrą, pani Stołcmanowa mruknęła, mówiąc o „Stasi”.

— Niezgrabna dziewczucha, istna Dziu rzyńska!... A matka nie na to odpowiadziła.

Szarpnęło to okropnie za serce ojcowskie. Wstrętna ta kobieta, której sam widok budził w nim niegdyś nieufność i odstręczał od córki, śmiała bryzgać na jego nazwisko pogardą! Nigdzie, nawet pod własnym jego dachem nie miało ono dobrego dźwięku! Nawet dla Lusi przez te wszystkie lata był tylko Dziu-rzyńskim, był obcym pacholkiem, niegodnym pięknej kobiety, która szczyścić się mogła względami... hrabięgo!

Kto wie, może nie tylko hrabina i Bergerowa, ale wszystkie wróble w okolicy święgotwały na dachach o tem, może wskazywano nań, jako na trutnika albo gorzej — na nikczemną kreaturę która wyrosła dzięki łasce hrabiowskiej go kochanka żony...

Jeśli to prawda!... Jeżeli to prawda, niech grom uderzy w ten dom przekle-

ty, niech...

Krew zalała mu mózg i wil się jak by na torturach w okropnym poczuciu hańby, chociaż na dnie duszy przeczuło coś temu jeszcze.

Miły głos pani Lusi uśmierzył bóle, przerwał kontorsje. Mówiła do matki: „Stanisław! gdzieś się zapodział”, zaczęła poczęto go szukać, lecz on udał że śpi twardo, bo nie mógł prosto otworzyć oczu na te dwie dobrane kobiety, odrzą nieprzepartą budząc.

— Zapewne podpiał sobie gdzie... — zauważyła Lusia półgłosem i odeszła do jadalni, zamykając drzwi za sobą szczerlnie tak, iż dochodził go tylko niewyraźny mamrot działający usypiająco.

Zapadał w stan martwoty, nawiedzający go na skutek udreki i wstrząśnięć bolesnych, obumierał, pogrążał się w cmentarną ciszę i, gdy ocknął się, zdało mu się, że spał długo.

Ciemnica i cisza stały nad nim.

Przed rozjaśnionym umysłem rozpostarł się jak na kobiercu całokształt jego pożycia małżeńskiego i pojął, iż wzniośle ognisko domowe na ruchomej, podminowanej podstawie, która mogła każdej chwili usunąć się lub zawalić i zagasić zimne blaski owego szczęścia. Jednakże nie umiałby sformułować przeciw Lusi aktu oskarżenia: wychodziła ona wprawdzie naprzeciw hołdom mężczyzny, zbierała je jak barwne kwiaty i stroiła się w nie z lubością ale go nie zdradzała.

Mimo to nosił przez te lata w piersi

cierni, który niczem nie dał się wyrwać — cierni nieufności i półświadomości przed ślubem Lusia należała do kogoś zdeprawował ją, rozwydrzył i przyszył niepodobną do wykorzenionej trucizną zepsucia. Wiał od niej duszy zapach jakiś gryzący i trujący. Ale tym „kimś” nie był hr. Leon, ki miły, młodzieńczy, wylany. On kłamał, zbywając uśmiechem nieba nie uwagi rozgniewanej żony. Zas gwał na wiare; na jego słowie mogło być oprzeć się silnie i spokojnie. ki pan z panów.

Po cóż jeździć na wywiady berkskie? Po cóż szukać sceny z hrabim lub z Bergerową? I tak nie wywziął się on nigdy z przedży potwarzy, i wykorzeni z mózgow pogardy dla D rzyńskich, nie urwie lba hydrze i wygładzi powierzchnię swej duszy, ujmie jej nurtów w łożysko, nie w drze ciernia z krwi, nie zmieni nic. Przeszłość Lusi błąkała się jak ma nieuchwytna dookoła, naznaczyła ją jego domu—stygmatem hańby, jak się nie zmyje. Na to nie było środka. Chyba skończyć...

Brat jego rzucił swój handel, i szedł gdzieś, hen daleko od rozhołd światowego, skończył wszystkie. M leńki wyłom przykryły natychmiast cze wody życia i nic, nic się nie zmieniło... Gdy on pójdzie za nim, Lusi i dzieci zostaną w pewnym dostatk zapomną o nim przez noc.

(D. c. n.)

— o —

Teatr „ODEON”

ul. Panny Marji Nr. 29.

Od soboty 9-go do wtorku 12-go sierpnia

STRESZCZENIE W PROGRAMACH

Ostatni seans o 9-ej i pół wieczorem.

Zakład o kobiety...

Wielki sensacyjny dramat życiowy w 2-ach serjach i 10 wielkich aktach — wyświetlany jednocześnie.

W rolach głównych najznakomitsi artyści scen europejskich i amerykańskich, z uroczą węgierką

LUCIE LABASZ i słynną LIDJĄ POTIECHINĄ NA CZELE.

Niezwykła treść dramatu ilustrująca między innymi Nocne życie stolic europejskich... Kabarety spelunki wielkomiejskie — wykwinne salony — siedziby największej biedoty — restauracje pełne komfortu — zimne mury więzienia i t. d. czynią z filmu powyższego wybitny obraz sezonu.

Kino „NOWY”

od piątku 8 do poniedziałku 11 sierpnia
Anons w następnym zmiennie ostatnie 2 serie
12 aktach razem pod tytułem
W SIDŁACH CZŁOWIEKA ELEKTRYCZNEGO

PIEKIELNY KARNAWAŁ

Wielki sensacyjny film w 4-ach serjach 22 aktach. — Dział 2 serie 12 aktów w jednym programie

Treść osnuta na tle wstrząsającej miłości i sensacyjnych przygód. W roli głównej król ekranów ulubieniec publiczności — HARRY PEEL.

Powiatowa Kasa Chorych w Częstochowie.

Nocne dyżury lekarzy chorób akuszeryjnych.
8-go Sierpnia r. b.

Dr. Kahl ul. Dąbrowskiego Nr. 5.
9-go Sierpnia r. b.

Dr. Grunwald Panny Marji Nr. 29.
Nocne dyżury lekarzy chorób wewnętrznych.
8-go Sierpnia r. b.

Dr. Secomski Szpital Wojskowy.
9-go Sierpnia r. b.

Dr. Finkelsztein

Lekarz-Dentysta MICHAŁ GREJNIEC

ul. Panny Marji (I Aleja) Nr. 10
Telefon № 250.

Przyjmuje codziennie od 9-1 i od 3-7 wiecz. dla członków Kasy Chorych i Urzędu Państw. specjalnie ustępstwa.

Z powodu wyjazdu D-ra ARNOLDA BRAMA ZAKŁAD RENTGENOWSKI

Kościuszki Nr. 11

będzie nieczynny do dnia 10-go Września

Dentysta Roman Filipowicz

Przyjmuje od 10-12 i od 3-6
II Aleja Nr. 24.

Najstarsza wytwórnia parasoli i rączek S. Grabiner

I Aleja Nr. 8. w podwórzu prawa oficyna.
Uskutecznie także przeróbki starych parasoli na modne fasony, oraz wszelkie reperacje.

CENY BARDZO PRZYSTĘPNE

Redaktor i Wydawca F. D. WILKOSZEWSKI.

ZAWIADOMIENIE.

Generalne Przedstawicielstwo Fabryki Dachówek Cementowo-Asbestowych „ASBIT” w Krakowie

Polskie Towarzystwo dla Przemysłu i Handlu Międzynarodowego

„INTERPOL”

SF. AKC

w WARSZAWIE, ul. Boduena Nr. 4, telefon 308-75

poleca ze swych składów, lub wprost z fabryki

Dachówkę Cementowo-Asbestową „Asbit”

odporną na ogień i wszelkie działania atmosferyczne, uznaną obecnie jako najlepszy, najtrwalszy i najtańszy materiał do pokrywania dachów.

H. IMICH

II-ga Aleja Nr. 16

poleca po cenach znizonych

Farby, pokosty, cement, gips, oleje i smary

Uwaga! Kanton firmy przedzielony został na pierwsze piętro z frontu. Uwaga!

Poszukuje się natychmiast

Objektu fabrycznego

(dzierzawa lub kupno) dla celów metalurgicznych, powierzchni krytej 4-5000 m², budynki, o ile możliwości, parterowe w dobrym stanie, widne. Dobry robotnik na miejscu pożądany, również dobre siły kobiece. Bliskość kolei wymagana. Pierwszeństwo mają obiekty położone w radomskim lub kieleckim. Pośrednictwo niewykluczone. Dokładne zgłoszenia do Agencji Wschodniej, Warszawa, Nowy Świat 16, Wydział Ogłoszeń, sub „K. Z. B.”

II Aleja Nr. 59 dom własny.

KRUSZYŃSKI

GALANTERIA DREWNA
Zestochowska Fabryka Zabawek

Kino-teatr „LEGUŃ”
do wynajęcia z a r a z
Wiadomość II Aleja 35 m. 3.

Zginał kwit lombardu Tow. Pożyczkow.-Oszczęd. Nr. 72.583.

Zgubiono dowód osobisty wyd. przez Urząd gm. Redziny na imię „Waji” Wolskiej.

Zgubiono kartę wojskową wyd. przez 27 pp. na imię Stefana Wielowiejskiego go unieńiański.

Zgubiono umebłowanego przyrodzinnego poszukiwacze dowiedc na poważny stanowisku kawaler lat 26. Laskawe oferty do Gońca pod „A. 16698”.

Zgubiono książkę Kasy Chorych na imię Marji Bzdok.

Zgubiono dowody wojskowe w dane przez Kadre B. onu zap. i pp. Legi. imię Jana Piotrowskiego.

Zginał kwit lombardu Spółdzielczego Banku Łódzkiego Nr. 74562.

Kierownik Literacki JAN BARYLSKI

MUZEUM ANATOMICZNO PATOLOGICZNE

w lokalu obok PANORAMY

ul. Panny Marji Nr. 75.

Pozostaje tylko na kilka dni w Częstochowie
Wejście do muzeum dla osób od lat 17
Otwarte codziennie od 11 r. do 11 wiecz.

Dyrekcja Muzeum nie zważając na ogromne koszty zaangażowała z zagranicy na kilka dni, celem zademonstrowania przed tut. publicznością

fenomenalnego człowieka p. Ambrosio

który z żelaznymi nerwami i nadzwyczajną cierpliwością przeniósł przeszło 2 miliardy ukłuc igiel na swym własnym ciele (niebawale artystyczne i ciekawe tatuowane rysunki historii świata z dziedziny zoologii, botaniki, życia morza i inne wykonane w ciągu 4-ch lat przez najsłynniejszych artystów malarzy.

Wejście dozwolone dla wszystkich.

Dobrze kupuje ten kto tanio kupuje, a TANIO i DOBRZE.

Kupić wszelkie Jedwabie, Aksamity, Kotik na paleta, Chodniki, Koldry watowane, Wyroby wełniane
— wszelkie i bawelniane; można tylko u —

M. Częstochowskiego

w II-iej ALEJI Nr. 25 PRZY ROGU KOŚCIUSZKI.

Ceny najwięcej obniżone.

U W A G A: Sprzedaje także na raty po cenach tych samych jak za gotówkę.

KSIĘGARNIA

i skład materiałów piśmiennych

A. GMACHOWSKIEGO

w Częstochowie, Aleja II Nr. 39 tel. 520.

POLECA:

Po cenach niższych książki szkolne dla szkół powszechnych, zawodowych i średnich

Zarządom szkół udzielam 10 proc. rabatu w myśl Okólnika M. W. R. i O. P. z dnia 4. VII 1924 roku.

Ważne dla wszystkich!

NA RATY i ZA GOTÓWKĘ

sprzedaję wszelkie towary blawatne w mieszkaniu prywatnym II-ga Aleja Nr. 19 (obok szpitala Panny Marji) w podwórzu prawa oficyna I-sze piętro

Marja Fuchs II-ga Aleja 19.

Uwaga: Tanio bo w prywatnym mieszkaniu!

Zeszyty, bruljony

NOTESY, BLOKI RYSUNKOWE, PAPIERY KANCELARYJNE I RYSUNKOWE, BUCHALTERYJNE, PRZYBORY SZKOLNE POLECA Z WŁASNEJ WYTWÓRNI PO CENACH KONKURENCYJNYCH

FIRMA

Zaruski Chadziński i S-ka

Sp. z ogr. odp.

Ogrodowa Nr. 11

Telefon Nr. 123.

„Wspaniała Egzystencja”

Znana i duża parowa fabryka wódek i likieru szuka znajomości kupca celem założenia wielkiej hurtowni w Częstochowie. Zgłoszenia upraszamy do Administracji pod 094

A więc dziś w sobotę!!!

50,000

NIEBYWAŁA DOTĄD OKAZJA!

Korzystajcie

50,000 pocztówek z widokami asortowanych b. ładnych dla p. p. Księgarzy i właścicieli sklepów aż do wyczerpania wyznacza darmo.

Hurtowy Skład Materiałów Piśmiennych

p. f.

M. R. BAUMERT

w Częstochowie ul. Piłsudskiego Nr. 17.

Przed nadchodzącym sezonem szkolnym w celu zachęty w zapoznaniu się przez p. p. w materiały piśmienne szkolne biurove i t. p. —

Sprzedż odbywać się będzie od 15-go b. m. na warunkach: Przy kupnie jakichkolwiek artykułów na każde Złoty 25, 50 POCZTÓWEK GRATIS.

Darmo

Skład zaopatrzony w wielki wybór różnorodnych artykułów

Spieszcie

INTELIGENTNY

starszy mężczyzna potrzebuje cichego mieszkania, może być z całodziennym utrzymaniem. Adres złożyć w Gońcu (Aleja 52) dla „Spokojnego”.

Fabryka

Wyrobow Cukierniczych

Władysław Weber

Kościuski 19-a

Ważne dla Pań!

Kapeluszy wyuczam latwym przedim 17 osobom Kilińskiego 30 m. 6.

Kino-teatr

„LEGUN”
do wynajęcia z r. z Wiadomości II Aleja 35 m. 3.

Nauczyciel

z wyższym wykształceniem (dyplom uniwersytecki) przystępuje do matury i wszystkich klas szkoły średniej z matematyki i łaciny Stary Stradom Główna Nr 32 vis a vis mostu

Zgubiono

wzeksł na sumę 27 zł wysł. 10 i VIII z podpisem Józefa Zawiałka, Józefa Szrebra i Walentego Stępnia w seł ten unieważnia się

Zgubiono

na ul. Krakowskiej portfel zawier. k iążkę wojskową wyd. przez P. K. U. w Częstochowie na imię Marjana Brynia skiego i inne dowody. Uczciwego znalazcę uprasza się o zwrócenie tylko dokumentów do Adm Gońca.

2 pokoje

z kuchnią w II Aleji zamienie na takiż ewent. 3 pokoje z wszelkimi wygodami w okolicy centrum miasta: ul. Kościuski, Dąbrowskiego, Kilińskiego, Jasnej lub III alei. Może być bez zamiany warunki i czynsz od umowy. Oferty w Gońcu pod E. T. Ch.

Pewien

Seperat pragnie poznać panenkę nie starszą jak lat 26. Inteligentną i sympatyczną panie mogą zacerpnąć wszelkich informacji u pani St. Sobczyk Jasnoogórska 26

Dziecięce

krzesło i wózek do sprzedania II Aleja 31 Senior

Kto chce

nabyć mały Kaszy grodu itp. po cenach rynkowych niechaj spieszy do pierwszego chrześcijańskiego straganu na STARYM RYBIE M. Markowskiego

Pracownia

swetrow i roczno h Spadkowa 19 W. Palas poleca swoje wyroby na nadchodzący sezon w najlepszych g tunkach i najmodniejszych faszony z własnych powierzo y h materiałów, a także przyjmuję przeróbki.

Poszukuje

się osoby do towarzystwa lato i wykształcenie obojętne konieczny warunek umieć na pamięć zwyczajny Rzymsk. - Kat. Katechizm Piłsudskiego hotel Warszawski pokój 8 po pol.

Znaleziona

książka rosyjska „Rojnik” odebrać można w Adm. Gońcu za zwrotem kos. tów ogłoszenia.

Ogrodnik

kawaler starszy z do bremi świade.twami os ukuje posady od Października Wieluńska Nr. 3.

Sprzedam

wszystkie meble sersę ty i naczynia kuchenne, garderobe z lustrami, szafę, otomane, łóżka z materacami, stoły, krzesła, stół kawalczy, lustra, nocna szafka i inne Aleja 49 od 4 po pol.

Potrzebny

chłopiec na praktykę do piekarni za odpowiednim wynagrodzeniem. Wiad. III Aleja Nr. 69 w sklepie.

Meble

wszelkiego rodzaju sprzedaję i kupuję: forteiany, pianina, okazynie gramofon z 40 płytami. Aleja Nr. 12 Gliński.

Nauczycielka

pos. ukuje posady prywatnej do dzieci przy gotówce dla szkół języki Hubertowska 9 M. M.

Os ba

posiadająca pianino konertowe a zyczącą p większy zyczącą chody zechce taskw. zgłosić się w administracji „Nowości” Aleja 12.

Potrzebny

młody zdolny cukiernik specjalności: czekolada Kościuski 19a W Weber.

3 pokoje

kuchnia, przedpokój, łazienka, spiżarnia, duża piwna i sora wygody, kanal zacja, elektryczność, oddzielny budynek, centrum miasta, parter, tanio za zwrotem kosztów zar: do odstąpienia Inne lokale większe i mniejsze Biuro „Rezonans” Kościuski 11

Odstąpię

dzielną domku z ogródkiem i wolnym mieszkaniem Stradomska Nr. 39.

Sprzedam

dom na Zawodziu 11 mieszkań 2 zaraz do objęcia za 3500 zł 10 morgów ziemi z torfem i zabudowaniami blisko kolei za 7000 zł. Dm ze sklepem i 1/2 morgi ziemi zaraz do objęcia, prztem inne kupna i sprzedaje Stary Rynek restauracja P. Zub owskiej Wiał. Zyskowski od godz. 10 do 1-ej.

Zgubiono

dowód kolejowy wyd. na imię Marji Paraszewskiej zam w Poraju Uczciwego znalazcę uprasza o zwrot do Adm. Gońca.

Skradzione

książeczko wojskowe P. K. U. Częstochowa na imię Trzecińskiego Zgumta.

Okazyjnie

sprzedaje się 2 obrzy „Bourgenilton” obei rzec można w składni „Cmielew” Aleja 42.

WĘGIEL

Wagonowo
Wozowo
Detalicznie

z kopalń RENARD, GRODZIEC, CZELADZ
dostarcza DOM PRZEMYSŁOWO HANDLOWY
ZDZISŁAW RYLSKI
S.P. AKC.
Częstochowa, Kościuszki 49. Telefon 1-86.

Syndykat Rolniczy

Częstochowski Sp. Akc.

DOSTARCZA:

na najdogodniejszych warunkach

WĘGIEL

Śląski i Dąbrowiecki

CAŁOWAGONOWO I WOZOWO DO DOMÓW

Krwawe zaburzenia w Egipcie

Bunt szkoły wojskowej w Chartum - Starcie egipskie-
go oddziału kolejowego z Anglikami.

London. — Biuro Reutera dowiaduje się, że dnia 9 b. m. uzbrojeni uczniowie szkoły wojskowej w Chartum przeciągali przez miasto. Policja wkroczyła i rozproszyła tłum, który się zebrał na ulicach. Kadeci, powrócivszy do szkoły, nie chcieli wydać broni. Kompania żołnierzy angielskich rozbroiła ich, poczem ich aresztowano.

W Albara skonsygnowano dnia 11-go sierpnia egipski pułk kolejowy. — Pułk ten próbował ucieczki i obrzucił oddział wojska angielskiego kamieniami. — Żołnierze angielscy dali ognia i zabili 9 żołnierzy egipskich. Kilkudziesięciu żołnierzy puł-u egipskiego przeciągali przez miasto. Policja rozproszyła ich. Do Port Sudan wysłano batalion angielski.

Aresztowanie komitetu komunistów

Piętnastu członków „komitetu akcji“ Flany demonstracji i teroru Tajemnicza kawiarnia Osaczenie na Świętojskiej Aresztowanie na letniskach łowe odkrycia

Warszawa. W dniu wczorajszym warszawska policja polityczna, wylapała znowu szajkę 15 młodych komunistów tworzących „Komitet akcji“ mający urządzić w dniu 7-go września wielki „dzień komunistyczny“ w Warszawie. Dzień ten miał być uświetniony nie tylko strajkami i demonstracjami ulicznymi, ale nawet, jak poszlaki wskazują, aktami teroru. Policja wiedziała, że komitet pracuje nad zorganizowaniem tej uroczystości i otrzymał w tym celu z Moskwy olbrzymie fundusze. Po ostatnich jednak aresztowaniach przy ulicy Królewskiej, komuniści stali się tak ostrożni, że ujęcie komitetu zdawało się wprost niepodobnym. — Zwyciężył jednak spryt warszawskiej policji politycznej.

to się w domu przy ulicy Świętojskiej 14. Dowodzący obławą komisarz Suchenek otoczył dom i osaczył wyjście, a następnie zadzwonił do mieszkania Wolfa Rosenbauma. Komuniści czuli się tak bezpiecznie, że otwarto mu natychmiast. Na widok policji powstał szalony pochód.

Aresztowani zostali: Laziebnik Joel, Słuszny Icek, Rosenberg Leib, Murawiec, Rosenberg Wolf, From Jakób, Goldwasser Moszek, Goldschlag Abram, Goldman Arja, Rosenberg Juda, Speiser Ryfka, Abendstern Hersch, Hellgot Selda i Naumann Mendel — Przeprowadzona rewizja osobista i rzeczowa przyniosła bardzo bogaty plon. W chwili aresztowania obradowali wlaśnie zebrani nad tak zwanym międzynarodowym nr. 30, wydanym przez międzynarodowe Moskiewską, a dotyczącym dziesięciodniowych międzynarodowych uroczystości komunistycznych.

Po stwierdzeniu tego, policja wyjechała natychmiast na letniska do Wawru, Otwocka, Helenówki i Jabłonnej gdzie dokonała całego szeregu rewizji i aresztowań.

Aresztowania i rewizje trwały również w samej Warszawie, przyczem ujęto cały szereg nowych, nieznanych dotychczas policji działaczy bolszewickich.

Jak dobrze członkowie komitetu byli zakonspirowani, świadczy fakt, iż otrzymywali oni termin i adres lokalu posiedzenia dopiero na pół godziny przed posiedzeniem. W pewnej podrzędnej kawiarence mieli swoją skrzynkę na listy. Był to stół marmurowy, pod który przylepiano cieniutki biibułki z cyfrowanymi wiadomościami, załepione w gałkach chleba. Poza tem, posiedzenia odbywały się w coraz to innym lokalu.

Posiedzenie komitetu akcji odbywa-

TELEGRAMY

Pożyczka dla Niemc.

Berlin. — Według informacji dzienników, minister finansów Rzeszy, Luther, po podpisaniu protokołu końcowego w Londynie, pozostanie tam jeszcze przez pewien czas, w celu przeprowadzenia specjalnych rokowań z kłami bankierów w sprawie subsykcji 800 milionowej pożyczki dla Niemiec.

„Obchód bezsilności“

Berlin. — „Deutsche Zeitung“, omawiając wczorajsze uroczystości republikańskie w Berlinie, pisze, iż były one „obchodem bezsilności“. Obchodzone uroczystości na cześć konstytucji, którą dziennik uważa za „ciszę przed burzą“.

Jeżeli konstytucja ta obowiązywać będzie dalej w dotychczasowej formie, wówczas komuniści — zdaniem dziennika — opanują całe Niemcy.

Przeciwko roszanom

Zurych. Szwajcarska rada wojazkowa wydała ogólny zakaz wjazdu rosyjskich obywateli do Szwajcarii.

Trzęsienie ziemi na Litwie

Dzienniki wiedeńskie donoszą z Rygi o gwałtownym i najpoważniejszym nie spodziewanym trzęsieniu ziemi na Litwie. Trzęsienie ziemi spowodowało katastrofę zawałenia się góry, której rezultatem było kompletne zniszczenie wsi Prem nad Niemnem. Dość wysoka góra, która znajdowała się w pobliżu wioski zupełnie znikła z powierzchni, natomiast w okolicach zrujnowa-

Wyżymaczk

wszehwiatowej marki oryginalne amery-
kańskie

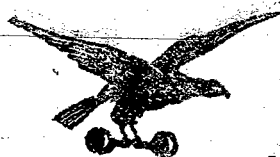
Madame - Sans - Gene

ŁÓŻKA

zobalone i z dodatkami jednej krajowej fabryki AKC. T-wa KONRAD JARNUSZ-
KIEWICZ i S-ka nadeszły.

ĆMIELÓW

Częstochowa II-ga Aleja 42.

Wezwanie!

Na skutek uchwały Zarządu Częst. Okręgu Tow. Gimn. „Sokol” wzywa się wszystkich druhów na zbiórkę do Świątlicy dn. 15 b. m. o godzinie 8 rano, celem wzięcia udziału w uroczystości święta Zimierza Polskiego jako rocznic „Cudu nad Wisłą“

Gniazda przybywają ze sztabami

Okręgowy Wydział Wojsk. Wychow.
(-) K. Chadziński
naczelnik okręgu.

Wezwanie.

Zarząd Częst. Tow. Cyklistów wzywa członków do stawienia się na **zbiórkę** przy ul. Kościuszki 12 o godz. 8 i pół celem wzięcia udziału ze sztabami w obchodzie Cudu nad Wisłą uprasza się o jaknajliczniejsze stawienie się.

Akademicy (czki)! Maturzyści (stki)!

W SOBOTĘ DNIA 16 b. m.
w Sali II gimn. Państw. Staszycy 3
o godzinie 4-ej po południu
ODBEDZIE SIĘ.

WIEC

Sprawa nadzwyczaj ważna.
Obecność wszystkich konieczna.

KRONIKA.

— **Wniebowzięcie Najw. Marij Panny.** Na dzień dzisiejszy przypada uroczyste święto Wniebowzięcia Najświętszej Marij Panny. Uroczystość tę obchodzą cały świat katolicki.

W Polsce od wieków obchodzone jest święto triumfalnego wnieścia do nieba Najsw. Marij Panny szczególnie uroczyste, a zwłaszcza w Częstochowie na Jasnej Górze, gdzie zwykle w dniu tym gromadzą się liczne zastępy pątników z całej Polski.

W dniu tak uroczystym we wszystkich świątyniach miejscowych odprawione zostaną solenne nabożeństwa w porządku zwykłym, ustalonym na każdą niedzielę i święto.

— **Z ruzhu pataczego.** Na dzisiejszą uroczystość Wniebowzięcia N. Marij Panny, przybywają na Jasną Górę liczne pielgrzymki. Dotychczas przybyło kilka drobnych pielgrzymek, lecz oczekiwane są dwie duże kompanje z Warszawy (jedna pieszo, druga koleją), Kalisza, Łodzi, Radomska, G. Śląska oraz z bliższych okolic Częstochowy.

Oprócz kompanji zorganizowanych przybywają b. licznie luźne grupy pątników.

— **Uroczystość św. Rocha.** W sobotę, dn. 16 b. m. przypada uroczystość św. Rocha. Na cmentarzu w kościółku pod wezwaniem św. Rocha, obchodzony będzie w dniu tym doroczny odpust i odprawione zostanie solenne nabożeństwo.

— **Od Redakcji.** Z powodu uroczystego święta Wniebowzięcia Najsw. Marij Panny następny numer naszego pisma ukaze się w sobotę o zwykłej porze. Dzisiejszy numer „Gońca“ zawiera 8 stron druku.

— **Kweste p. o. „Społeczeństwo - Strażakowi“** W związku z odbywającym się na terenie całej Rzeczypospolitej „Tygodniem Strażackim“ i na rzecz tegoż miejscowa Straż Ogniowa urządza w dniu dzisiejszym kwestę uliczną.

Celem „Tygodnia“ jest zebranie drogą ofiarności publicznej funduszu dla Głównego Zw. Straży Pozarnych, który, stojąc na czele 2874 Straży, stanowiących 100.000-ną armję, musi rozporządzać poważnymi sumami na pracę organizatorską na utrzymanie biur, personelu instruktorskiego, i t. d.

Niechaj więc społeczeństwo miejscowe w zrozumieniu doniosłości walki z kłeską ogniową poprze jak najwydatnie

Stow. Sp. „Jedność“

BAZAR III AL.
Nr. 52.

poleca: obuwie, skóry warde,
szkło, lokićdówkę, sienniki,
galanterje i t. p.

1/2 pow. du zgonu

B. P.

Jana Grossmana

naszego długoletniego, zacnego szefa, wyrażamy pozostałej rodzinie nasze najgłębsze współczucie

Majstrowie

fabryki „WARTA” w Częstochowie.

PODZIĘKOWANIE.

Wszystkim tym którzy oddali ostatnią postugę drogim nam zwłokom

ś. t. p.

Władysława Chętkowskiego

wszczególności p. Taduszowi Wawrzynowiczowi za artystyczną grę na skrzypcach podczas nabożeństwa, jak również za troskliwą opiekę podczas choroby pani Dr. Weizbergowej S. S. pielęgniarce p. p. Helenie i Rozalii, oraz całemu personelowi szpitala na Zawodziu składają serdeczne podziękowanie

żona, synowie, synowa i wnuk.

— wycieczka rowerami do Lublińca.

Sekcja cyklistów K.O.S. „Victoria” urządziła dziś, w piątek, 15-go b. m. wielką wycieczkę rowerami do Lublińca. Wyjazd punktualnie o godz. 7 rano. Zbiórka na boisku „Victoria” (Krakowska 21).

Zarząd Klubu zwraca uwagę członkom, że za pewną określoną ilość przejechanych kilometrów w czasie wycieczek otrzymują członkowie specjalne nagrody turystyczne. W wycieczce mogą wziąć udział i sympatycy.

— Reklamy na Targi Wschodnie. Reklamy do przewodnika dla zwiedzających IV Targi Wschodnie we Lwowie przyjmuje Pol. Biuro Po dróży „Orbis”—Aleja 26, sklep „Gońca”.

— W sprawie jazdy pociągami bez biletów. Od p. J. Wróblewskiego z Myszkowa otrzymaliśmy list, w którym autor uskarża się, że konduktorzy kolejowi nie przestrzegają przepisów, regulujących kwestję opłaty za przejazd pociągami w razie niekupienia biletu na stacji odjazdowej. I tak ostatnio za przejazd z Bleszna do Myszkowa pobrano od p. W. poczworną należność, pomimo zameldowania konduktorowi w pociągu o niemożności wykupienia biletu w Blesznie.

Zapewnie zasłło w tym wypadku nieporozumienie, bowiem jak pisze p. W. złożył zameldowanie konduktorowi już w pociągu, tymczasem informacje prasowe w tej materii brzmią, że zameldowanie takie uczynić należy na stacji przed zajęciem miejsca w wagonie. W przeciwnym razie konduktorzy nie mają możności skontrolowania, na której stacji wsiadł spóźniony pasażer. Bilet płaci się na tej stacji, na której pasażer wysiada bez nadmiernych kar.

— Słuszna nauuczka. Spółka Akc. Browaru w Częstochowie (dawniej K. Szwed) otrzymała od rosyjskiej firmy „Cmpomex” z Leningradu ofertę na dostarczenie większej ilości żywy i kor ków. Adres na owem piśmie brzmi, jak za sielskich czasów cara Mikołaja: g. Czenstochow, Pietrowskoj gub.

Zamiat zamówienia Spółka Akc. Browaru poinformowała wspomnianą firmę, że miasto nasze nosi nazwę Częstochowa i znajduje się w woj. Kieleckiem oraz zażądała złożenia oferty w polskim języku.

— Zabawa w lasku Brzezińskim. W niedzielę, dn. 17 go b. m. o godz. 2-jej po poł. w lasku Brzezińskim

odbędzie się wielki festyn o nader uro małym programie, urządzony przez Spółdzielnię 7 p. a. p.

— Wielki wieczór operowy w Częstochowie. W niedzielę, dn. 17 b. m. o godz. 8 ej i pół wiecz. teatrze „Nowości” (I Aleja 12) odbędzie się wielki wieczór operowy z udziałem chłuby naszej, światowej sławy tenora bohaterskiego, Stańsława Gruszczyńskiego, znakomitej śpiewaczki, art. oper. warsz. Marji Budziszewskiej (sopran), wsp niałego barytona Eugenjusza Mossakowskiego i dyr. Marjana Rudnickiego.

Wstępnym znakomitych artystów oper. warszawskiej będzie prawdziwą uczta dźwiękowa, to też wzbudził wśród szerokiej kół inteligencji miejscowej zrozumiałe zainteresowanie. Powodzenie wieczoru jest z góry zapewnione.

Bilety wcześniej do nabycia w sklepie Adm. „Gońca” (II Aleja 26).

— Zawody piłki nożnej. Jutro, w sobotę, dn. 16 b. m. o godz. 5 ej po poł. i niedzielę, dn. 17 b. m. o godz. 4 ej po poł. na boisku „Victorji” (Krakowska 21) odbędzie się zawody piłki nożnej pomiędzy A-klasową drużyną „Turystów” (Łódź) a miejscową „Victorją”. Zawody te budzą duże zainteresowanie wśród naszych sportowców.

— e „Skali” W czwartek w teatrze letnim „Skala” odbędzie się beneficjusz zarzemianym występ wyborczego piosenkarza-humorysty, p. Ryszarda Renarda. Sympatyczny beneficjusz odśpiewa cały szereg najlepszych piosenek z swego repertuaru, zaś liczny zespół artystów popisywać się będzie w specjalnie ułożonym programie. Niewątpliwie wszyscy bywalcy podążą tłumnie do „Skali” na ostatni występ p. Renarda, któremu mają nie jedną wesołą chwilę do zaudzięczenia.

W piątek cieszący się zmianą zespołu artystów.

Z kinc-teatrów

Teatr „Odeon” wyświetla w piątek po raz ostatni potężne arcydzieło filmowe w 2-eh serjach (10 aktach) p. t. „Zemsta na gubernatorze sybirskim”. Jest to obraz o niezwykle silnym napięciu dramatycznym, to też wywiera na widzach duże wrażenie. W rolach głównych słynni: Gunnar Tolmæus i Klara Vieth.

Kino-teatr „Nowy” demonstruje do piątku włącznie dwie ostatnie serie

kwestę dzisiejszą, nie szczędząc grosza na cel tak wielce użyteczny.

Oprócz zbiórki ulicznej otwarte są listy ofiar, na które składać można datki w Redakcjach pism miejscowych, kancelarij Straży oraz na stolikach na ulicach miasta w dniu kwesty dzisiejszej.

— Zbiórka „Sokoła” Dziś, w piątek o godz. 8-jej rano wszyscy członkowie Tow. Gimn. „Sokół” winni stawić się w świetlicy sokołej na zbiórkę, mianem wzięcia udziału w obchodzie święta Żołnierza Polskiego.

— Wiec akademików i maturzystów. W sobotę, dn. 16 b. m. o godz. 4-jej po poł. w sali II Gimn. państw. (Staszka 3) odbędzie się wiec wszystkich akademików i maturzystów,

na którym omawiane będą sprawy nader ważne.

— Wyriki kwesty niedzielnej. Zarząd T-wa Uniwersytetu Robotniczego podaje do wiadomości, że zbiórka w dniu 10 sierpnia r. b. przyniosła 260 zł, 99 gr., 4,450,000 mkp. i 50 fen. niemieckich.

— Z karty żałobnej. W ub. wtorek zmarł w Warszawie znany w naszym mieście przemysłowiec, współzałożyciel i dyrektor zarządu przedsiębiorstwa i tkalni juty „Warta” b. p. Jan Grossman. Zmarły, jako prawy i wyrozumiały wzglę dem podwładnych pracowników, pozostał jak najlepszą pamięć w sferach przemysłowych zarówno, jak i wśród warstw robotniczych. Pogrzeb odbędzie się w Warszawie w dniu dzisiejszym.

Rocznica „Cudu nad Wisłą” w Częstochowie

Cztery długie lata mija od świetnego zwycięstwa armji polskiej nad barbarzyńskimi hordami bolszewickimi, których krwawe zagny w r. 1920 zapuściły się aż pod mury naszej stolicy, a „Cud nad Wisłą” wciąż żyje w sercach polskich i żyć będzie wiecznie. Radosna dumą rozpięta pierś i korne dziękczynienie przepelnia duszę każdego polaka-katolika, gdy uprzytomni się fakt, że przelamanie wrażej potęgi wypadło akurat w uroczystości Wniebowzięcia Najśw. Marji Panny, jedno z największych świąt katolickich.

Jako więc w rocznicę „Cudu nad Wisłą”, ku uczczeniu wiekopomnego zwycięstwa oręza polskiego i wyrażenia holdu ceniomni poległych w bojach żołnierzy — na terenie całej Rzeczypospolitej Polskiej obchodzone będzie w dniu dzisiejszym doroczne święto Żołnierza Polskiego.

W Częstochowie władze wojskowe w porozumieniu z Duchowieństwem i władzami cywilnymi ułożyły następujący program uroczystego obchodu:

O godz. 9-jej i pół rano solenne nabożeństwo przed szczytem klasztoru Jasnegońskiego i kazanie, które w głośli ks. prałat M. Ciesielski. Na nabożeństwo przybędą przedstawiciele władz rządowych, komunalnych, woj-

skowości, wszystkie organizacje i cechy ze sztantarami oraz wojsko. Miejsca wyznaczone będzie Straż Ogniowa, a porządek w czasie całej uroczystości utrzymany będzie przez żandarmerję i policję. (W razie niepogody nabożeństwo odbędzie się w klasztorze na Wielkim kościele o godz. 9-jej rano).

Po nabożeństwie wojsko oraz wszystkie organizacje ze sztantarami wyruszą w uroczystym pochodzie na plac magistracki, gdzie odbędzie się defilada przed przedstawicielami władz, po czym pochód rozwiąże się. Wobec wyjazdu orkiestry 27 p. p. na manewry, do defilady przygrywać będzie orkiestra Straży Ogniowej.

Po południu w oddziałach wojskowych wygłoszone zostaną przez referentów oświatowych popularne odczyty dla żołnierzy na temat znaczenia „Cudu nad Wisłą”.

Wszystkie domy w mieście winny być udekorowane flagami o barwach narodowych.

Nie wątpimy, że całe polskie społeczeństwo miejscowe weźmie tłumny udział w dzisiejszej, pięknej uroczystości i w potężnej manifestacji da wyraz tym radosnym uczuciom, jakie nas przebiegają w dniu rocznicy wiekopomnego „Cudu nad Wisłą”.

OGŁOSZENIE.

Magistrat m. Częstochowy zwraca się do ogółu mieszkańców z prośbą o udekorowanie domów flagami i wzięcie jaknajwiększego udziału w uroczystości obchodu rocznicy „Cudu nad Wisłą” w dniu 15 sierpnia r. b.

PROGRAM UROCZYSTOŚCI:

Punktualnie o godz. 9-jej i pół rano nabożeństwo przed Szczytem Jasnej Góry, w razie niepogody o godz. 9 rano na Wielkim Kościele.

Straż Ogniowa ustawia Delegację i Cechy, oraz przestrzega porządku w czasie nabożeństwa i pochodu. Po nabożeństwie formuje się pochód i podąża na plac magistracki, gdzie odbędzie się defilada przed władzami wojskowymi i cywilnymi poczem pochód rozwiązuje się.

MAGISTRAT.

GIMNAZJA

ZWIĄZKU ZAWODOWEGO NAUCZYCIELSTWA POLSKICH SZKÓŁ ŚREDNICH

w Częstochowie.

ŻEŃSKIE

Zapisy uczenic do klas: wstępnej, 1, 2 i 3-jej

MĘSKIE

Zapisy uczniów dawnych i nowych do klas: wstępnej, 1, 2, 3, 4 i 5-jej przyjmuje od 11-jej do 1-jej kancelaria, mieszcząca się czasowo: Aleja III № 54 m. 5 (w podwórzu) do dnia 27 b. m.

Początek egzaminów 28 sierpnia o godzinie 8 rano.

W NIEDZIELĘ DNIA 17-go b.m. śpiewać będą:

W TEATRZE „NOWOŚCI” I ALEJA 12.

Stanisław Gruszczyński

tenor

MARJA BUDZISZEWSKA sopran
Eugenjusz MOSSAKOWSKI baryton
przy fortepianie MARJAN RUDNICKI
BILETY w „GOŃCU”. POZATEK o GODZ. 8.30.